

Wymagania edukacyjne dla kl. IV - V – Historia

Podręcznik: „Historia 4”, zakres podstawowy

Temat lekcji	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. II wojna światowa					
1. Wojna obronna Polski w 1939 r.	Uczeń: - wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy wojny obronnej 1939 r.; - wyjaśnia pojęcia: blitzkrieg i wojna totalna; - wymienia przykładowe skutki walk z września i początków października 1939 r.	Uczeń: - wymienia cele ataku Niemiec i ZSRS na Polskę; - przedstawia bilans walk z września i początków października 1939 r.; - przedstawia udział ludności cywilnej w obronie kraju we wrześniu 1939 r.	Uczeń: - przedstawia i ocenia rolę Stefana Starzyńskiego w obronie Warszawy oraz znaczenie obrony Westerplatte; - przedstawia działania Anglii i Francji w pierwszych tygodniach II wojny światowej; - przedstawia okoliczności ataku ZSRS na Polskę	Uczeń: - charakteryzuje pozycję międzynarodową Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej; - wyjaśnia, dlaczego wojnę obronną Polski można określić jako wojnę totalną; - ocenia szanse Polaków w wojnie obronnej 1939 r.	Uczeń: - przedstawia wydarzenia, które miały miejsce w okolicach jego miejscowości we wrześniu i początkach października 1939 r.; - wyjaśnia, dlaczego obrona bunkrów pod Wizną jest określana jako <i>polskie Termopile</i>
2. Działania wojenne w latach 1939–1941	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny opanowane przez III Rzeszę i ZSRS w latach 1939–1940; - wyjaśnia pojęcie „dziwna wojna”; - wymienia przyczyny ataku III Rzeszy na ZSRS	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny zaatakowane przez Włochy w latach 1940–1941; - charakteryzuje etapy bitwy o Anglię; - wyjaśnia znaczenie walk na Atlantyku dla przebiegu II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia reakcję władz Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; - wyjaśnia, dlaczego Hitler zaatakował Wielką Brytanię; - wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja militarna Włochów wpłynęła na niemieckie plany wojenne	Uczeń: - przedstawia reakcję ludności Norwegii, Danii i Francji na atak wojsk niemieckich; - porównuje metody stosowane w czasie zajmowania terenów przez ZSRS wobec Finlandii oraz republik bałtyckich; - wyjaśnia, co ułatwiało	Uczeń: przedstawia postaci i wydarzenia, do jakich odwoływały się państwa, prowadząc kampanię propagandową w czasie pierwszych lat II wojny światowej

				Hitlerowi zajmowanie terenów ZSRS, i co spowodowało jego ostateczną porażkę	
3. Polityka Niemiec w okupowanej Europie	Uczeń: - wymienia elementy polityki III Rzeszy wobec państw okupowanych; - charakteryzuje politykę III Rzeszy wobec ludności żydowskiej; - przedstawia znaczenie konferencji w Wannsee	Uczeń: - przedstawia różnice w polityce niemieckiej wobec krajów okupowanych w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej; - wymienia przykłady działań ruchu oporu w Europie; - wyjaśnia, w jaki sposób władze III Rzeszy starały się włączyć władze i ludność terenów okupowanych w swoją politykę wobec ludności żydowskiej	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polegał Generalny Plan Wschodni; - charakteryzuje działalność ruchu oporu w krajach europejskich; - wymienia przykłady kolaboracji z władzami niemieckimi w krajach okupowanych	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na różną politykę Niemców wobec krajów okupowanych; - wyjaśnia, dlaczego nazwisko Vidkuna Quislinga stało się synonimem kolaboracji; - wymienia inne grupy ludności, które poddano eksterminacji i wyjaśnia, dlaczego	Uczeń: - charakteryzuje trzy grupy partyzanckie działające na terenie Jugosławii: czetnicy, ustasze i komuniści; - wyjaśnia przyczyny różnic między nimi
4. Wielka koalicja i przełom na frontach	Uczeń: - wymienia dokumenty, które były podstawą powstania wielkiej koalicji; - wymienia przykładowe postanowienia <i>Karty atlantyckiej</i>; - wymienia i pokazuje na mapie miejsca bitew, które zmieniły sytuację na frontach II wojny światowej; - wymienia przykładowe postanowienia konferencji w Teheranie	Uczeń: - wymienia przykładowe postanowienia <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i>; - przedstawia znaczenie konferencji w Teheranie; - wyjaśnia, które bitwy i dlaczego miały przełomowe znaczenie dla sytuacji na frontach II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się wielkiej koalicji; - przedstawia stosunek Stanów Zjednoczonych do wojny przed ich formalnym przystąpieniem do koalicji antyhitlerowskiej; - wymienia cele ekspansji japońskiej na Dalekim Wschodzie	Uczeń: - wyjaśnia, które państwa i dlaczego odgrywały największą rolę w koalicji antyhitlerowskiej; - wyjaśnia znaczenie <i>Lend-Lease Act</i> dla sytuacji wojennej w Europie; - charakteryzuje sytuację we Włoszech po obaleniu Benito Mussoliniego	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego Francja nie była sygnatariuszem <i>Deklaracji Narodów Zjednoczonych</i> z 1942 r.

5. Zakończenie II wojny światowej	Uczeń: - wymienia i pokazuje na mapie miejsca ostatnich bitew II wojny światowej; - wymienia postanowienia konferencji w Jałcie dotyczące Niemiec	Uczeń: - wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie dotyczące Niemiec; - wymienia skutki II wojny światowej	Uczeń: - wyjaśnia, co przesądziło o zwycięstwie aliantów na Dalekim Wschodzie; - wymienia postanowienia konferencji w Jałcie; - przedstawia bilans II wojny światowej	Uczeń: - wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie; - wyjaśnia, w jaki sposób pozycja poszczególnych państw w koalicji antyhitlerowskiej wpływała na decyzje i działania podejmowane przez koalicję	Uczeń: porównuje sposób prowadzenia działań wojennych i postęp techniczny w czasie I i II wojny światowej
II. Polska w latach II wojny światowej					
6. Polska pod okupacją niemiecką	Uczeń: - pokazuje na mapie linię podziału państwa polskiego między okupantów oraz podziały ziem okupowanych przez III Rzeszę i ZSRS; - wymienia przykłady polityki władz niemieckich wobec ludności polskiej na ziemiach okupowanych	Uczeń: - podaje przykłady eksterminacji elit polskich na ziemiach okupowanych przez Niemców; - charakteryzuje postawy Polaków wobec ludności żydowskiej w czasie II wojny światowej	Uczeń: - przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków w Generalnym Gubernatorstwie; - wyjaśnia, co wpływało na postawy Polaków wobec Żydów w czasie II wojny światowej; - wyjaśnia, co to była granatowa policja	Uczeń: - przedstawia cele polityki władz niemieckich wobec Polaków na ziemiach wcielonych do III Rzeszy; - wyjaśnia przyczyny różnic w polityce Niemiec wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych; - wyjaśnia, co oznaczało przyjęcie volkslisty i jak traktowano Polaków, którzy się na niej znaleźli na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym	Uczeń: na wybranym przykładzie przedstawia losy powstańców śląskich i ich rodzin w czasie II wojny światowej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

				Gubernatorstwie	
7. Ziemie polskie pod okupacją sowiecką	Uczeń: - przedstawia przeprowadzone na ziemiach okupowanych przez ZSRS zmiany administracyjne; - wymienia przykładowe represje wobec Polaków pod okupacją sowiecką; - wyjaśnia, co to była zbrodnia katyńska	Uczeń: - przedstawia sposób, w jaki doszło do włączenia Kresów Wschodnich do republik sowieckich; - przedstawia losy polskich oficerów wziętych do niewoli sowieckiej; - przedstawia schemat deportacji Polaków z Kresów Wschodnich	Uczeń: - przedstawia konsekwencje zmian administracyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod okupacją sowiecką; - charakteryzuje politykę władz sowieckich wobec obywateli polskich na ziemiach okupowanych	Uczeń - wyjaśnia, dlaczego na początku władze sowieckie inaczej traktowały ludność białoruską i ukraińską niż polską i na czym to polegało; - przedstawia sytuację Polaków na Wileńszczyźnie	Uczeń: przedstawia losy przykładowych komunistów polskich lub Polaków sympatyzujących z komunizmem, którzy na początku wojny znaleźli się na terenach okupowanych przez ZSRS
8. Władze polskie na uchodźstwie	Uczeń: - wymienia osoby pełniące funkcje państwowe na uchodźstwie; - wymienia postanowienia układu Sikorski–Majski; - wyjaśnia, co spowodowało zerwanie stosunków z ZSRS	Uczeń: - wyjaśnia, co to była Rada Narodowa RP - wymienia cele działań rządu polskiego na uchodźstwie; - przedstawia przykładowe wydarzenia, które wpłynęły na relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej; - przedstawia działalność Jana Karskiego	Uczeń: - przedstawia okoliczności powstania polskich władz na uchodźstwie; - charakteryzuje stosunki władz londyńskich z ZSRS; - przedstawia działania polskich władz na uchodźstwie podjęte w obronie ludności żydowskiej	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na relacje polsko-radzieckie w czasie II wojny światowej; - wyjaśnia, co wpływało na pozycję międzynarodową władz polskich na uchodźstwie; ocenia, które cele udało się zrealizować władzom polskim na uchodźstwie	Uczeń: przedstawia losy Prezydenta Ignacego Mościckiego, ministra spraw zagranicznych Józefa Becka i marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego po internowaniu w Rumunii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
9. Polskie Państwo Podziemne	Uczeń: - wymienia organy wojskowe i cywilne Polskiego Państwa Podziemnego; - wymienia Komendantów Głównych AK; - wymienia przykładowe działania pionu	Uczeń: - przedstawia proces formowania się struktur wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; - przedstawia działalność małego sabotażu; - wymienia Delegatów Rządu na Kraj;	Uczeń: - przedstawia działalność pionu wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; - przedstawia działalność pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego;	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego dochodziło do zmian w strukturach wojskowych Polskiego Państwa Podziemnego; - ocenia, jakie znaczenie miała działalność Polskiego	Uczeń: - przedstawia, jak wyglądała współpraca między organizacjami żydowskimi a Polskim Państwem Podziemnym; - wskazuje, kiedy w przeszłości Polacy stworzyli podobne

	wojskowego Polskiego Państwa Podziemnego; • wymienia przykładowe działania pionu cywilnego Polskiego Państwa Podziemnego	• wymienia przykładowe oddziały zbrojne tworzone przez partie polityczne	• charakteryzuje powstanie w getcie warszawskim	Państwa Podziemnego dla Polaków pod okupacją	struktury organizacyjne
10. Polacy na frontach II wojny światowej	Uczeń: - wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze bitwy z udziałem polskich oddziałów; - przedstawia rolę polskich lotników w bitwie o Anglię; - wymienia armie polskie, które powstały w Związku Sowieckim	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się Polskich Sił Zbrojnych; - przedstawia okoliczności tworzenia dwóch armii polskich w ZSRS; - przedstawia znaczenie wybranych bitew, w których brały udział oddziały polskie	Uczeń: - wymienia przykładowe miejsca tworzenia polskich oddziałów i wyjaśnia, dlaczego właśnie tam one powstawały; - przedstawia rolę polskich okrętów w czasie II wojny światowej; - przedstawia znaczenie bitew i rolę, jaką odegrały w nich oddziały polskie	Uczeń: - porównuje okoliczności tworzenia dwóch polskich armii w ZSRS; - przedstawia szlak bojowy wybranych oddziałów polskich; - ocenia wkład polskich oddziałów w działania wojenne II wojny światowej	Uczeń: na podstawie informacji z podręcznika i innych źródeł przedstawia stosunek mieszkańców miast europejskich do oddziałów PSZ
11. Sytuacja Polski i Polaków w przełomowym okresie wojny (1942–1943)	Uczeń: - wymienia polskie organizacje komunistyczne powstałe na ziemiach polskich i w ZSRS; - przedstawia program polskich komunistów; - wyjaśnia, co to była zbrodnia wołyńska	Uczeń: - przedstawia relacje polsko-ukraińskie przed i w czasie II wojny światowej; - wyjaśnia podłoże zbrodni wołyńskiej; - wymienia postanowienia <i>Manifestu PKWN</i>	Uczeń: - przedstawia cele powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; - przedstawia proces kształtowania się władz komunistycznych na ziemiach polskich; - charakteryzuje działalność polskich komunistów	Uczeń: - przedstawia okoliczności powstania polskich organizacji komunistycznych na ziemiach polskich i w ZSRS; - przedstawia sytuację Polaków na Kresach po 1941 r.; - wyjaśnia różnice między programami polskich komunistów i Rady Jedności Narodowej	Uczeń: ocenia, jak decyzje podejmowane na konferencjach w Teheranie i Jałcie wpływały na pozycję władz londyńskich i komunistycznych ośrodków władzy na ziemiach polskich
12. Powstanie warszawskie	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

	- wymienia założenia akcji „Burza”; - wymienia przykładowe przyczyny wybuchu powstania warszawskiego; - wymienia przykładowe wydarzenia z powstania warszawskiego; - wymienia przykładowe skutki powstania warszawskiego	- wymienia przykładowe działania podjęte w ramach akcji „Burza”; - przedstawia przebieg powstania warszawskiego; - przedstawia stosunek wojsk niemieckich i wspierających je jednostek do powstańców i ludności cywilnej Warszawy; - wymienia dowódcę powstania warszawskiego	- przedstawia okoliczności wybuchu powstania warszawskiego; - charakteryzuje stosunek ludności cywilnej do walk powstańczych w Warszawie; - przedstawia stosunek aliantów do powstania warszawskiego	- ocenia szanse realizacji założeń akcji „Burza”; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek ludności cywilnej do powstania warszawskiego; - wyjaśnia, co wpływało na stosunek aliantów do powstania warszawskiego; - przedstawia bilans powstania warszawskiego	ocenia zasadność wybuchu powstania warszawskiego, przedstawiając argumenty zwolenników i przeciwników jego wybuchu
III. Polska i świat po II wojnie światowej					
13. Świat po II wojnie światowej	Uczeń: - pokazuje na mapie zmiany polityczne, które nastąpiły w wyniku II wojny światowej; - wymienia cele działalności Organizacji Narodów Zjednoczonych; - wymienia organy ONZ; - wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Powszechna Deklaracja Praw Człowieka</i>	Uczeń: - wymienia przykładowe skutki II wojny światowej w różnych dziedzinach życia; - wyjaśnia, jakie treści zawiera <i>Karta Narodów Zjednoczonych</i>; - wymienia przykładowe uprawnienia organów ONZ; - wymienia przykładowe organizacje afiliowane i współpracujące z ONZ	Uczeń: - przedstawia straty gospodarczo-społeczne spowodowane II wojną światową; - wymienia przyczyny i wskazuje kierunki migracji ludności po II wojnie światowej; - wyjaśnia częściowo, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: - wyjaśnia, jak doszło do powstania dwóch państw chińskich; - przedstawia wpływ II wojny światowej na sztukę; - wyjaśnia w pełni, co wpłynęło na polityczny układ sił na mapie Europy po II wojnie światowej	Uczeń: - przedstawia różne reakcje artystów, inne niż w podręczniku, na doświadczenia II wojny światowej; - wymienia przykładowe misje pokojowe ONZ, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
14. Początki zimnej wojny	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: zimna wojna, żelazna kurtyna, NATO, Układ Warszawski; - przedstawia proces	Uczeń: przedstawia proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy	Uczeń: - wyjaśnia pojęcia: doktryna Trumana i plan Marshalla; - przedstawia okoliczności powstania Sojuszu	Uczeń: wyjaśnia specyficzną sytuację Jugosławii wśród państw komunistycznych;	Uczeń: wyjaśnia, na czym polegała taktyka salami, korzystając ze źródeł

	powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej	Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wyjaśnia, jaką rolę miały odgrywać NATO i Układ Warszawski	Północnoatlantyckiego (NATO) i Układu Warszawskiego; • porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej na wybranych przykładach; • wymienia przyczyny i skutki wojny koreańskiej	• porównuje proces przejmowania władzy przez komunistów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej; • wyjaśnia, w jaki sposób starano się ograniczyć wpływy komunistyczne w Europie Zachodniej i Południowej	pozapodręcznikowych
15. Powojenna Polska	Uczeń: • pokazuje na mapie zmiany w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • pokazuje na mapie kierunki migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	Uczeń: • przedstawia sytuację gospodarczą na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • wymienia ośrodki emigracji polskiej po II wojnie światowej	Uczeń: • wyjaśnia przyczyny zmian w przebiegu granicy polskiej po II wojnie światowej; • wyjaśnia przyczyny migracji ludności na ziemiach polskich i do Polski	Uczeń: • przedstawia sytuację społeczną na ziemiach polskich po II wojnie światowej; • przedstawia sytuację Polaków i władz polskich na emigracji i w ZSRS	Uczeń: • przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po II wojnie światowej w jego regionie
16. Tworzenie podstaw władzy komunistycznej w Polsce	Uczeń: • przedstawia wyniki referendum z 1946 r. i wyborów do Sejmu Ustawodawczego z 1947 r.; • wymienia założenia reformy rolnej z 1944 r.; • wyjaśnia pojęcia: proces szesnastu, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	Uczeń: • przedstawia okoliczności procesu szesnastu i powstania Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej; • wyjaśnia, na czym polegała gospodarka centralnie planowana; • przedstawia założenia planu trzyletniego	Uczeń: • przedstawia represje stosowane wobec ludności polskiej przez bezpiekę; • wyjaśnia, jakie były cele zmian gospodarczych wprowadzanych przez komunistów	Uczeń: • wyjaśnia, w jaki sposób komuniści umacniali swoją władzę w Polsce; • ocenia skuteczność i efektywność polityki gospodarczej władz komunistycznych w Polsce	Uczeń: • wyjaśnia polityczne względy lokalizacji Nowej Huty pod Krakowem; • wymienia inne przykłady inwestycji przemysłowych, które miały odegrać podobną rolę, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
17. Niepodległościowe podziemie zbrojne	Uczeń: • wymienia przykładowe organizacje polskiego podziemia	Uczeń: • przedstawia metody walki komunistów z oddziałami podziemia	Uczeń: • przedstawia motywy, którymi kierowali się żołnierze kontynuujący	Uczeń: • przedstawia bilans działalności polskiego podziemia	Uczeń: • przedstawia działalność oddziału poakowskiego

	niepodległościowego i ich dowódców; wymienia cele Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”	niepodległościowego; wyjaśnia, z czym wiązały nadzieję na zmianę sytuacji w Polsce organizacje powstałe po rozwiązaniu Armii Krajowej	walkę zbrojną po zakończeniu II wojny światowej; wymienia różne nurty ideowe wśród organizacji niepodległościowych	niepodległościowego; wyjaśnia genezę określenia żołnierze wyklęci / żołnierze niezłomni	dowodzonego przez Antoniego Hedę „Szarego” lub innego oddziału podziemia niepodległościowego nieopisanego w podręczniku
18. Stalinizm w Polsce	Uczeń: - przedstawia represje aparatu bezpieczeństwa wobec społeczeństwa polskiego w okresie stalinizmu; - wymienia przykładowe środki propagandowe stosowane przez komunistów; - wymienia przykładowe postanowienia konstytucji PRL	Uczeń: - wymienia najważniejsze postanowienia konstytucji PRL; - charakteryzuje politykę gospodarczą komunistów w pierwszej połowie lat 50. XX w.	Uczeń: - charakteryzuje metody indoktrynacji i propagandy stosowane przez władze komunistyczne; - charakteryzuje politykę władz komunistycznych wobec Kościoła katolickiego; - przedstawia rolę aparatu partyjnego i aparatu bezpieczeństwa w umacnianiu władzy komunistycznej	Uczeń: - przedstawia rolę wojska w umacnianiu władzy komunistycznej; - ocenia, skutki polityki gospodarczej pierwszej połowy lat 50. XX w.; - wyjaśnia, co wpływało na różny stosunek społeczeństwa polskiego do władz komunistycznych w Polsce	Uczeń: - wskazuje elementy polityki wewnętrznej komunistów polskich wzorowane na ZSRS; - wskazuje różnice między sytuacją w Polsce a w krajach Bloku Wschodniego
IV. Świat w 2. połowie XX w.					
19. Europa Środkowa pod wpływem ZSRS	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w krajach bloku wschodniego po śmierci Józefa Stalina (Węgry, Czechosłowacja); - przedstawia reakcję władz ZSRS na wystąpienia społeczeństw w Czechosłowacji i na Węgrzech	Uczeń: - charakteryzuje proces destalinizacji w ZSRS i krajach bloku wschodniego; - wyjaśnia, na czym polegała doktryna Breżniewa; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wystąpień społecznych w NRD oraz reakcję na nie władz ZSRS	Uczeń: - charakteryzuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina: wydarzenia w NRD, powstanie węgierskie i Praską Wiosnę; - porównuje wystąpienia społeczeństw w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina; - wskazuje różnice w reakcji państw	Uczeń: - przedstawia politykę zagraniczną Nikity Chruszczowa; - ocenia szanse przeprowadzenia liberalnych reform w bloku wschodnim po śmierci Józefa Stalina	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób pamięć o wystąpieniach społecznych została uczczona w przestrzeni publicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

			i społeczeństw bloku wschodniego na wystąpienia w NRD, Czechosłowacji i na Węgrzech		
20. Dekolonizacja w Azji i Afryce	Uczeń: - przedstawia zmiany na mapie świata powstałe w wyniku procesu dekolonizacji po II wojnie światowej; - wymienia przykładowe skutki procesu dekolonizacji	Uczeń: - wyjaśnia wpływ II wojny światowej na proces dekolonizacji; - przedstawia proces uzyskiwania niepodległości przez Indie; - wyjaśnia pojęcia: apartheid i neokolonializm	Uczeń: - przedstawia i porównuje proces dekolonizacji przeprowadzany przez Wielką Brytanię i Francję; - charakteryzuje przemiany w Republice Południowej Afryki	Uczeń: - przedstawia stosunek mocarstw i ONZ do procesu dekolonizacji; - przedstawia bilans procesu dekolonizacji	Uczeń: przedstawia problemy związane z procesem dekolonizacji obecne w literaturze i filmie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
21. Konflikty na Bliskim Wschodzie	Uczeń: - przedstawia okoliczności powstania państwa Izrael w Palestynie; - pokazuje na mapie tereny Izraela	Uczeń: - pokazuje na mapie tereny sporne między Izraelem a państwami arabskimi; - przedstawia cele i charakteryzuje działalność Organizacji Wyzwolenia Palestyny	Uczeń: - charakteryzuje stosunki Izraela z państwami arabskimi; - wymienia przyczyny i skutki kolejnych wojen Izraela z państwami arabskimi	Uczeń: - przedstawia rolę islamu w życiu politycznym w państwach bliskowschodnich; - wymienia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	Uczeń: charakteryzuje współczesne relacje izraelsko-palestyńskie, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
22. Rywalizacja Stanów Zjednoczonych i ZSRS	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego; - wymienia przykładowe postanowienia aktu końcowego KBWE	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; - przedstawia inne płaszczyzny, na których dochodziło do rywalizacji między Stanami Zjednoczonymi a ZSRS	Uczeń: - przedstawia sytuację na Kubie na przełomie lat 50. i 60. XX w.; - przedstawia przyczyny i skutki kryzysu kubańskiego; - przedstawia przyczyny i skutki kryzysu berlińskiego	Uczeń: - przedstawia przyczyny i skutki wojny w Wietnamie; - ocenia wpływ konfliktów międzynarodowych na pozycję Stanów Zjednoczonych i ZSRS	Uczeń: przedstawia, w jaki sposób udział w wojnie w Wietnamie odcisnął się na społeczeństwie amerykańskim

23. Integracja europejska	Uczeń: • pokazuje na mapie proces rozszerzania się Wspólnot Europejskich, a potem Unii Europejskiej; • wymienia przykładowe przyczyny współpracy pomiędzy państwami europejskimi; • wymienia ojców założycieli Unii Europejskiej	Uczeń: • przedstawia etapy i obszary integracji europejskiej; • wymienia organy Unii Europejskiej i ich przykładowe kompetencje	Uczeń: • wymienia przyczyny współpracy i integracji pomiędzy państwami europejskimi; • wyjaśnia, co wpłynęło na pojawienie się idei integracji europejskiej	Uczeń: • ocenia korzyści, jakie wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej; • ocenia zagrożenia, jakie może nieść za sobą funkcjonowanie Unii Europejskiej	Uczeń: • wyjaśnia, czym się różnią i jakie mogą być konsekwencje różnych koncepcji jednoczenia Europy
24. Przemiany społeczne i kulturowe w 2. połowie XX w.	Uczeń: • wymienia zmiany demograficzne i społeczne w 2. połowie XX w.; • charakteryzuje kulturę masową 2. połowy XX w.	Uczeń: • przedstawia nurty w muzyce, literaturze i filmie w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w sztukach plastycznych w 2. połowie XX w.	Uczeń: • przedstawia konsekwencje przemian demograficznych i społecznych w 2. połowie XX w.; • przedstawia zmiany w pozycji kobiety w społeczeństwie w 2. połowie XX w.	Uczeń: • przedstawia nurty filozoficzne w 2. połowie XX w.; • wyjaśnia wpływ soboru watykańskiego II i pontyfikatu Jana Pawła II na przemiany w Kościele katolickim	Uczeń: • wymienia przykładowe filmy i dzieła literackie, które, jego zdaniem, najlepiej przedstawiają zmiany zachodzące w społeczeństwie w XX w. i uzasadnia swój wybór
V. Polska Rzeczpospolita Ludowa					
25. Postalinowska odwilż	Uczeń: • wyjaśnia, kto to byli puławianie i natolińczycy; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca	Uczeń: • wymienia zmiany w polityce władz komunistycznych po śmierci Józefa Stalina; • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Władysława Gomułkę	Uczeń: • wyjaśnia, na czym polegała walka o władzę w łonie PZPR po śmierci Bolesława Bieruty; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki poznańskiego Czerwca	Uczeń: • ocenia, w której dziedzinie zmiany wprowadzane po śmierci Józefa Stalina były najbardziej widoczne; • ocenia politykę Władysława Gomułki w kontekście przemian w Polsce po śmierci Józefa Stalina	Uczeń: • ocenia rolę wyborów do sejmu w 1957 r. w kontekście przemian politycznych w 2. połowie lat 50. XX w., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych

26. Polska w czasach Władysława Gomułki	Uczeń: • przedstawia obchody Milenium Chrztu Polski i Tysiąclecia Państwa Polskiego; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	Uczeń: • charakteryzuje sytuację gospodarczą w okresie rządów Władysława Gomułki; • charakteryzuje stosunek władz komunistycznych do Kościoła katolickiego na przełomie lat 50. i 60. XX w.	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego zorganizowano dwa odrębne obchody rocznicy wydarzenia związanego z początkiem Polski; • przedstawia rywalizację wewnątrz PZPR w latach 60. XX w.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Marca 1968 r.	Uczeń: • przedstawia wpływ rywalizacji wewnątrz PZPR w latach 60. XX w. na wydarzenia Marca 1968 r.; • ocenia znaczenie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.; • ocenia, w jakim stopniu Władysław Gomułka spełnił nadzieje Polaków związane z objęciem przez niego władzy	Uczeń: • wyjaśnia, co to było poselskie koło „Znak”, i przedstawia jego działalność, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
27. PRL w okresie rządów Gierka	Uczeń: • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • wymienia przykładowe przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.	Uczeń: • wymienia cele polityki gospodarczej ekipy Edwarda Gierka i podaje przykłady jej realizacji; • wymienia zmiany wprowadzone do konstytucji w 1976 r.	Uczeń: • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wydarzeń Grudnia 1970 r.; • przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń Czerwca 1976 r.; • charakteryzuje politykę gospodarczą ekipy Gierka	Uczeń: • ocenia politykę gospodarczą ekipy Gierka; • charakteryzuje przemiany ustrojowo-administracyjne z okresu rządów Edwarda Gierka; • wyjaśnia, jakie sukcesy Polaków i dlaczego wykorzystywała propaganda lat 70. XX w.	Uczeń: • wyjaśnia, dlaczego fiat 126p stał się symbolem epoki Edwarda Gierka
28. Opozycja polityczna w latach 1976–1980	Uczeń: • wymienia przykładowe organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. (KOR, ROPCiO, WZZ);	Uczeń: • przedstawia cele działań organizacji opozycyjnych w Polsce w latach 70. XX w.;	Uczeń: • wymienia organizacje opozycyjne działające w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.;	Uczeń: • wyjaśnia, który nurt działalności opozycyjnej władze PRL zwalczały najbardziej i dlaczego;	Uczeń: • porównuje formułę wystąpień społecznych z lat 1970 i 1976 ze strajkami z 1980 r.

	- wymienia przykłady działań środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w.; - wymienia przykładowe przyczyny i skutki strajków z 1980 r.	- wyjaśnia, jakie znaczenie miał wybór kardynała Karola Wojtyły na papieża; - przedstawia działalność NSZZ „Solidarność”	- przedstawia cele działań tych organizacji; - charakteryzuje działalność środowisk opozycyjnych w Polsce w 2. połowie lat 70. XX w. - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki strajków z 1980 r.	- wyjaśnia, jakie znaczenie miała pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; - przedstawia struktury NSZZ „Solidarność”	
29. Czas stanu wojennego	Uczeń: - wymienia przykładowe ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; - podaje przykłady represji wobec działaczy opozycji i osób ją wspierających w trakcie i po zakończeniu stanu wojennego	Uczeń: - przedstawia relacje między władzami PRL a NSZZ „Solidarność”; - przedstawia reakcję działaczy „Solidarności” na wprowadzenie stanu wojennego	Uczeń: - wymienia ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego; - przedstawia reakcję państw zachodnich na wprowadzenie w Polsce stanu wojennego; - charakteryzuje rolę Kościoła w trakcie stanu wojennego	Uczeń: - ocenia, jak ograniczenia w funkcjonowaniu społeczeństwa, jakie wprowadzono w trakcie stanu wojennego, wpłynęły na życie codzienne obywateli; - ocenia legalność i zasadność wprowadzenia stanu wojennego	Uczeń: przedstawia ocenę stanu wojennego w literaturze polskiej i filmie polskim, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
VI. Polska i świat na przełomie XX i XXI w.					
30. Kryzys w ZSRS	Uczeń: - wymienia reformy przeprowadzone w ZSRS przez Michaiła Gorbaczowa; - wyjaśnia terminy: pierestrojka i głasnost	Uczeń: - wymienia trudności gospodarcze ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; - wymienia przyczyny kryzysu wewnętrznego w ZSRS; - wymienia przyczyny i skutki interwencji radzieckiej	Uczeń: - charakteryzuje gospodarkę ZSRS na przełomie lat 70. i 80. XX w.; - charakteryzuje politykę wewnętrzną i zagraniczną Michaiła Gorbaczowa	Uczeń: - charakteryzuje konflikty narodowościowe w ZSRS; - wyjaśnia przyczyny i ocenia skutki interwencji radzieckiej w Afganistanie	Uczeń: przedstawia podłoże i konsekwencje konfliktów etnicznych w ZSRS w 2. połowie lat 80. i w latach 90. XX w.

		w Afganistanie			
31. Upadek PRL	Uczeń: - wymienia problemy gospodarcze Polski w latach 80. XX w.; - wymienia zmiany ustrojowe, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu	Uczeń: - przedstawia relacje między władzą a opozycją po stanie wojennym; - wymienia zmiany, do których doszło w Polsce w wyniku decyzji podjętych w trakcie obrad Okrągłego Stołu; - wymienia kolejne zmiany ustrojowe z lat 1989–1990	Uczeń: - charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w latach 80. XX w.; - charakteryzuje obrady Okrągłego Stołu	Uczeń: - wyjaśnia, co wpływało na zmianę stosunku władzy do opozycji; - ocenia realizację ustaleń Okrągłego Stołu	Uczeń: wyjaśnia, genezę i znaczenie pojęć: wybory kontraktowe i sejm kontraktowy
32. Jesień Narodów i rozpad ZSRS	Uczeń: - pokazuje na mapie państwa, które powstały po 1989 r.; - wymienia przyczyny i etapy rozpadu ZSRS; - charakteryzuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji	Uczeń: - charakteryzuje przemiany z lat 1989–1990 w NRD i Rumunii; - wymienia przyczyny i skutki wojen czeczeńskich; - wymienia przyczyny i etapy rozpadu Jugosławii	Uczeń: - charakteryzuje sytuację w krajach bloku wschodniego w latach 70. i 80. XX w.; - porównuje przemiany z lat 1989-1990 w Czechosłowacji, NRD i Rumunii	Uczeń: - przedstawia proces rozpadu ZSRS; - przedstawia proces rozpadu Jugosławii; - wyjaśnia konsekwencje rozpadu ZSRS i Jugosławii	Uczeń: przedstawia proces upadku komunizmu na Węgrzech lub w Bułgarii, korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
33. III Rzeczpospolita	Uczeń: - wymienia przykładowe partie polityczne powstałe w Polsce po 1989 r.; - wymienia zasady konstytucji z 1997 r.; - wymienia problemy III Rzeczypospolitej	Uczeń: - charakteryzuje sytuację w Polsce na początku lat 90. XX w.; - charakteryzuje przemiany składu polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.	Uczeń: - charakteryzuje scenę polityczną w Polsce na początku lat 90. XX w.; - wyjaśnia, co wpływało na skład polskiego sejmu na przełomie XX i XXI w.; - przedstawia problemy III Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia bilans przemian w Polsce po 1989 r.; - ocenia proces lustracji i dekomunizacji przeprowadzany w Polsce po 1989 r.	Uczeń: przedstawia zmiany gospodarczo-społeczne, które zaszły po 1989 r, w jego regionie
34. Polska w integrującym się	Uczeń: pokazuje na mapie	Uczeń: wymienia problemy	Uczeń: charakteryzuje sytuację	Uczeń: przedstawia bilans	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego

świecie	sąsiadów Rzeczypospolitej w XXI w.; - wymienia organizacje, których członkiem stała się Polska na przełomie XX i XXI w.; - wymienia konsekwencje przemian gospodarczych przeprowadzonych w Polsce w latach 90. XX w.	gospodarki polskiej w latach 90. XX w.; - wymienia kierunki polskiej polityki zagranicznej na przełomie XX i XXI w.; - wymienia porażki i sukcesy polskiej polityki zagranicznej po 1989 r.	gospodarczą Polski w latach 90. XX w.; - przedstawia proces wejścia Polski do NATO; - przedstawia proces integracji Polski z Unią Europejską	przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; - ocenia konsekwencje przemian gospodarczych w Polsce po 1989 r.; - charakteryzuje polską politykę zagraniczną po 1989 r.	w 1990 r. doszło do podpisania układu granicznego z RFN, mimo że RFN uznała polską granicę zachodnią w 1970 r., korzystając ze źródeł pozapodręcznikowych
----------------	--	---	--	---	--